

STÁLA MISIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRI OECD V PARÍŽI

Anotácie k vydaným publikáciám OECD

Február 2013

Prvé špeciálne vydanie – Poľnohospodárstvo

Stála misia SR pri OECD, 28 Avenue d'Eylau, Paríž 75016
www.oecdparis.mfa.sk oecd.paris@mzv.sk tel. 0033 1 5626 5090

OBSAH

Agricultural Policy
Monitoring and Evaluation
2012

OECD – FAO Agricultural
Outlook 2012 - 2021

Evaluation of Agricultural
Policy Reforms in the EU

International Standards for
Fruit and Vegetables –
Watermelons

Agricultural Policies for
Poverty Reduction

Improving Agricultural
Knowledge and Innovation
Systems

Livestock Diseases

Managing Risk in Agriculture

Rebuilding Fisheries

Farmer Behaviour,
Agricultural Management and
Climate Change

Water Quality and Agriculture

OECD Environment
Performance Reviews: Slovak
Republic 2011

OECD Green Growth Studies:
Food and Agriculture.

Na úvod

Toto špeciálne vydanie anotácií je venované relevantným publikáciám z oblasti poľnohospodárstva vydaným OECD za roky 2011 – 2012.

Publikácie je možné objednať priamo zo stránky OECD. Tiež sú dostupné v knižnej podobe v depozitnej knižnici OECD na Slovensku (Lamačská cesta 8/a, Bratislava, www.cvtisr.sk). Elektronický formát publikácií si môžu stiahnuť priamo zo stránky OECD vo väčšine prípadov len zamestnanci verejnej správy, ktorí majú prístup na interný komunikačný systém OECD nazývaný OLIS. Pre viac informácií kontaktujte Stálu misiu SR pri OECD na oecd.paris@mzv.sk.

Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2012, OECD Countries

Monitoring a hodnotenie poľnohospodárskych politik OECD 2012

Podľa analýzy OECD pokračuje pokles úrovne podpôr producentov v členských krajinách OECD, pričom organizácia konštatuje ich historicky najnižšiu úroveň (19% celkových hrubých poľnohospodárskych príjmov). Príčinu poklesu vidí OECD viac vo vývine na svetových poľnohospodárskych trhoch ako v explicitných zmenách v poľnohospodárskych politikách členských krajín. Ak aj v niektorých krajinách OECD podpory pre poľnohospodárov z verejných zdrojov vzrástli, išlo hlavne o podpory v súvislosti s mimoriadnymi udalosťami (suchá, záplavy). Správa konštatuje pretrvávajúcu veľkú variabilitu v úrovni podpôr v jednotlivých členských krajinách. Najnižšiu výšku podpôr majú naďalej Nový Zéland (1%), Austrália (3%) a Čile (4%). Najvyššia podporovanosť pretrváva v Nórsku (60%), Švajčiarsku (56%), Južnej Kórei (50%) a na Islande (47%). Podpora v EÚ ako celku dosiahla za hodnotené obdobie 2009 - 2011 výšku 20%, čo je oproti monitoringu 2011 pokles o 2%. Vo vyjadrení v HDP celková priemerná výška podpôr v poľnohospodárstve v krajinách OECD dosiahla v roku 2011 1% z celkového priemerného HDP krajín OECD, čo je nárast o jeden percentuálny bod oproti priemeru rokov 2009 - 2011 z monitoringu 2011 (0,9%). Z dlhodobého hľadiska však došlo v rámci zóny OECD k poklesu z 3% v rokoch 1986 - 1988 na 1,6% v 1995 - 1997 a 0,9% v období 2009 - 2011. OECD v správe konštatuje naďalej nízku úroveň podpôr s environmentálnymi cieľmi a zameraním na riadenie rizika v poľnohospodárstve. Organizácia prináša hodnotenie poľnohospodárskych politik svojich členských štátov od roku 1986. V tom čase bol ukazovateľ tzv. ekvivalent produkčných subvencií (PSE), vyvinutý v OECD, takmer na dvojnásobnej úrovni (37%). Okrem monitoringu celkovej úrovne podporovanosti poľnohospodárskeho sektoru OECD v správe analyzuje aj štruktúru podpôr. Organizácia hodnotí poľnohospodársku politiku Slovenska od roku 2001, pričom po našom vstupe do EÚ je slovenská agropolitika hodnotená v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ.

OECD – FAO Agricultural Outlook 2012 – 2021

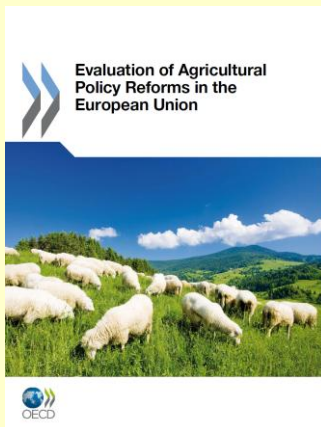
Poľnohospodársky výhľad OECD – FAO 2012 – 2021

Strednodobý poľnohospodársky výhľad vydávajú spoločne OECD a Organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) už po ôsmykrát. Podľa výhľadu je nevyhnutné na naplnenie potreby stále narastajúcej svetovej populácie zvýšiť poľnohospodársku produkciu v časovom horizonte do roku 2050 o 60%. Takýto enormný nárast produkcie je podľa oboch organizácií možný hlavne zvýšením produktivity poľnohospodárstva, čo však predstavuje významnú výzvu. Za posledné desaťročia bol nárast poľnohospodárskej produkcie v celosvetovom meradle niečo cez 2% ročne, OECD a FAO na nasledujúce desaťročie odhadujú nárast len o 1,7% ročne. Ceny potravín by mali byť v nasledujúcom desaťročí v priemere o 10-30% vyššie ako v predchádzajúcich desiatich rokoch. Kvôli limitovaným pôdnym zdrojom organizácie odhadujú menej ako 5%-ný nárast plochy poľnohospodárskej pôdy. Výhľad hovorí o potrebe trvalo udržateľného využívania disponibilných prírodných zdrojov (pôdy, vody, morských ekosystémov, rybných zásob, lesov a biodiverzity). Kľúčové je posilnenie poľnohospodárskej vedy a výskumu, podpory hlavne malých poľnohospodárskych subjektov, ako aj zníženie strát z poľnohospodárskej činnosti a odpadu z potravinového reťazca.

Evaluation of Agricultural Policy Reforms in the European Union

Hodnotenie reforiem poľnohospodárskych politík EÚ

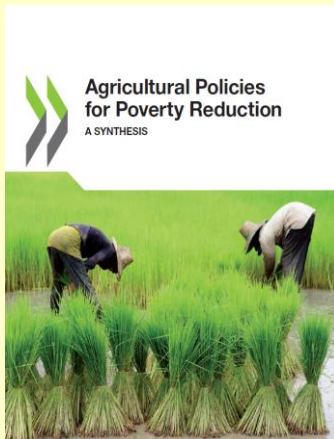
Publikácia hodnotí reformy Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ (SPP EÚ) v časovom horizonte rokov 1986 - 2010, so zameraním predovšetkým na McSharryho reformu v roku 1992 až po súčasné tendencie nastavenia SPP EÚ po roku 2013 a budúce výzvy pre agrosektor. Reformy SPP EÚ umožnili podľa OECD zvýšiť trhovú orientáciu agropolitik a správanie poľnohospodárov a viedli k postupnému zvyšovaniu podpôr, ktoré menej narúšajú trh a prispievajú k zvýšeniu konkurencieschopnosti sektoru. OECD považuje za prevratné predovšetkým nahradenie podpory trhovej ceny priamymi platbami na základe výmery alebo počtu zvierat a odpojenie väčšiny platieb od produkčných faktorov. OECD v publikácii konštatuje celkový pokles podpôr v agrosektore EÚ v priebehu posledných 20 rokov - z 39% PSE (ekvivalent produkčných subvencií) v rokoch 1986 - 1988 na 22% celkovej úrovne poľnohospodárskych príjmov v roku 2011. Priemer OECD v roku 2011 dosahoval 18%.

International Standards for Fruit and Vegetables – Watermelons

Medzinárodné normy pre ovocie a zeleninu – Dyňa červená

Brožúra doplnená fotografiami je praktickým výstupom Schémy OECD pre uplatňovanie medzinárodných noriem pre ovocie a zeleninu, ktorá funguje v rámci Direktoriátu OECD pre obchod a poľnohospodárstvo. Najnovšia brožúra je výsledkom práce Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR, ktorá nás v tejto schéme v organizácii zastupuje. Slovensko - krajina s tradíciou v oblasti pestovania dýň, sa podujalo na vypracovanie vysvetľovacieho materiálu, ktorého cieľom je uľahčovať interpretáciu platných noriem OECD pracovníkom národných inšpekčných služieb a profesionálnych združení a zástupcom súkromného sektoru zodpovedajúcim za kontrolu kvality čerstvého ovocia a zeleniny. Brožúra obsahuje okrem základnej definície príslušnej normy aj súbor požiadaviek na zaradenie produktu do kvalitatívnej triedy a názorné farebné fotografie plodiny, prípustných a neprípustných chýb pri uvádzaní výrobku do predaja a jeho balenia.

Agricultural Policies for Poverty Reduction

Ako môžu poľnohospodárske politiky prispieť k zníženiu chudoby

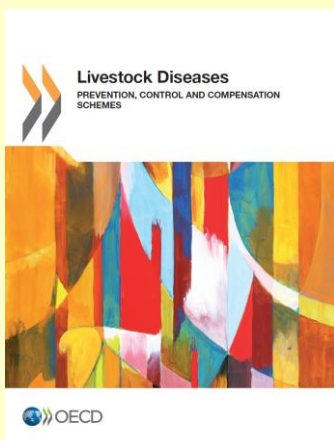
Štúdia analyzuje úlohu, ktorú zohráva sektor poľnohospodárstva pri znižovaní chudoby v rozvojových krajinách. Miléniový rozvojový cieľ 1 hovorí o eradikácii extrémnej chudoby a hladu a zahŕňa cieľ znížiť medzi rokmi 1990 a 2015 počet ľudí žijúcich pod úrovňou jedného amerického dolára na deň o 50%. Z krátkodobého a strednodobého hľadiska je potrebné zvýšiť základné príjmy chudobných a posilniť ich sociálnu ochranu. Keďže dve tretiny takéhoto obyvateľstva žijú na vidieku, kde poľnohospodárstvo tvorí základnú ekonomickú aktivitu, bude si to vyžadovať politiky a investície, ktoré prispievajú k zvýšeniu príjmov v poľnohospodárstve. Z dlhodobého pohľadu je potrebné predvídať štrukturálne zmeny v poľnohospodárstve, ktoré budú prispievať k ekonomickému rozvoju sektora a, okrem iného, riešiť napríklad príčiny klesajúceho podielu poľnohospodárstva na hrubom domácom produkte a zamestnanosti.

Improving Agricultural Knowledge and Innovation Systems. OECD Conference Proceedings.

Zlepšenie znalostných a inovačných systémov v poľnohospodárstve. Závery konferencie OECD.

Dopyt po potravinách, krmivách a pohonných hmotách v poľnohospodárstve neustále rastie. Rast produktivity poľnohospodárstva sa však spomaľuje, pričom tlak na prírodné zdroje (voda, poľnohospodárska pôda) sa zvyšuje. Producenti sú vystavení aj neistotám v oblasti cien poľnohospodárskych vstupov a vplyvom zmeny klímy. Publikácia predstavuje výsledky konferencie OECD, ktorá sa zamerala na inovácie v sektore poľnohospodárstva. Dáva odpoveď na otázky, ako môžu vládne politiky prispieť k rastu produktivity poľnohospodárstva využitím inovácií v sektore a ako môže medzinárodná spolupráca podporiť rast produktivity poľnohospodárstva v rozvojových krajinách, rovnako čeliacich zmene klímy a limitovaným prírodným zdrojom.

Livestock Diseases. Prevention, Control and Compensation Schemes.

Ochorenia hospodárskych zvierat. Prevencia, kontrola a kompenzačné schémy.

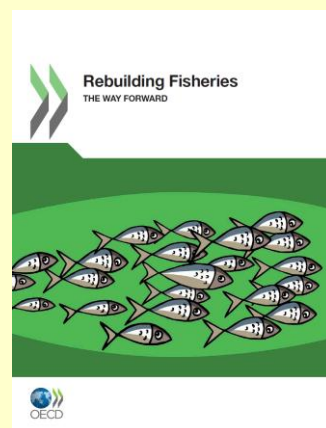
Štúdia je súčasťou širšieho projektu OECD pre oblasť riadenia rizika v poľnohospodárstve. Prináša prehľad existujúcich nástrojov riadenia rizika zapríčineného ochoreniami hospodárskych zvierat, analýzu potenciálneho katastrofického rizika, ktoré môže mať silný nepriamy vplyv na potravinový reťazec a zdravie ľudí. Ochorenia hospodárskych zvierat patria dlhodobo k citlivým oblastiam z pohľadu bezpečnosti potravín a vysokých ekonomických strát, ktoré môžu zapríčiniť. Publikácia sa bližšie venuje prevencii ochorení hospodárskych zvierat, súvisiacim ekonomickým otázkam a úlohe relevantných medzinárodných organizácií, systémom prevencie a kontroly a kompenzačným schémam. Správa poskytuje komparatívnu analýzu skúseností s preventívnymi systémami, inštitucionálnym plánovaním, kontrolami nákaz a kompenzačnými schémami v ôsmich členských aj nečlenských krajinách OECD (Austrália, Botswana, Brazília, Kanada, Francúzsko, Nemecko, Holandsko a Vietnam).

Managing Risk in Agriculture. Policy Assessment and Design.

Riadenie rizika v poľnohospodárstve. Hodnotenie a tvorba politík.

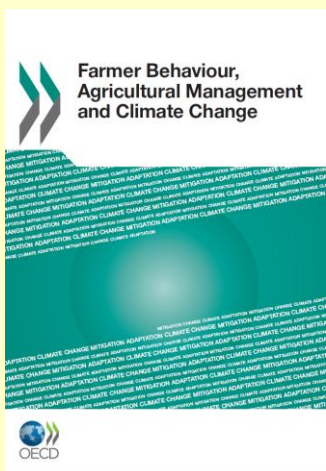
Cieľom publikácie je byť príspevkom k zlepšeniu tvorby politík v oblasti riadenia rizika v poľnohospodárstve, poskytnúť návody pre tvorbu politík, ako aj súbor skúseností, údajov a analýz, ktoré môžu byť pritom inšpiráciou. Vychádza z holistického analytického rámca OECD pre oblasť riadenia rizika v poľnohospodárstve a patrí do projektu OECD venovanému tejto oblasti. Poľnohospodárstvo čelí z dôvodu svojej závislosti od prírodných podmienok, biologických procesov a sezónnosti poľnohospodárskej produkcie rizikám, ktoré ovplyvňujú príjmy poľnohospodárskych subjektov. V mnohých krajinách OECD boli v rámci reformného úsilia zavedené politiky menej narušajúce trhové prostredie. Tieto reformy prispeli k väčšiemu vystaveniu producentov cenovým rizikám. Narastá dôležitosť politických opatrení v oblastiach adaptácie na zmenu klímy a potravinovej bezpečnosti. Tieto a ďalšie faktory potvrdzujú opodstatnenosť riadenia rizika v poľnohospodárstve.

Rebuilding Fisheries. The Way Forward.

Prestavba v sektore rybného hospodárstva. Ako ďalej.

Publikácia poskytuje tvorcom politík v oblasti rybného hospodárstva princípy a návody na tvorbu, nastavenie a implementáciu plánov na prestavbu takého sektora rybného hospodárstva, ktorý je schopný byť príspevkom z pohľadu zeleného rastu a zároveň zachovať životný priestor priamo alebo nepriamo závisiaci od rybolovu. Publikácia dokresľuje princípy a návody prestavby sektora prípadovými štúdiami, národnými a medzinárodnými prístupmi, ako aj súborom mechanizmov a nástrojov vhodných na reformu v oblasti rybného hospodárstva a rybolovu. Návody nezabúdajú ani na sociálnu, ekonomickú a environmentálnu dimenziu rybného hospodárstva a rybolovu. Cieľom takéhoto prístupu je zabezpečiť správne riadenie sektora, stavané na princípoch inkluzivnosti, transparentnosti a flexibility podporenej predpovedateľnými pravidlami a procesmi. Publikácia je takisto príspevkom do širšieho kontextu práce OECD v oblastiach zeleného rastu a potravinovej bezpečnosti.

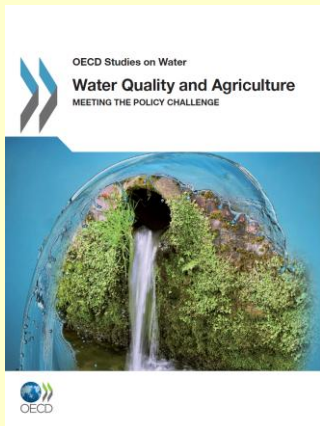
Farmer Behaviour, Agricultural Management and Climate Change

Správanie poľnohospodárov, poľnohospodársky manažment a zmena klímy

Poľnohospodári sú si dlhodobo vedomí potreby adaptácie na zmenu klímy, v súčasnosti však už musia čeliť reálnym výzvam v praxi. Pre tvorcov politík sa vynárajú aj ďalšie výzvy v podobe sociálnych a kultúrnych faktorov, ako napríklad potreba vzdelávania, informovanosti alebo vplyv tradičných miestnych poľnohospodárskych praktík na napredovanie v oblasti adaptácie na zmenu klímy a zmierňovania jej dopadov. Analýza upozorňuje na dôležitosť environmentálnej efektívnosti a nákladovej efektivity politík. Vychádzajúc z praktických skúseností členských krajín OECD, publikácia identifikuje možnosti nastavenia politík, ktoré môžu prispieť k udržateľnosti a odolnosti poľnohospodárskeho sektora v kontexte vplyvu zmeny klímy. Poukazuje i na fakt, že reálny environmentálny dopad politických nástrojov je zvyčajne oveľa menší ako ich potenciál.

Water Quality and Agriculture – Meeting the Policy Challenge

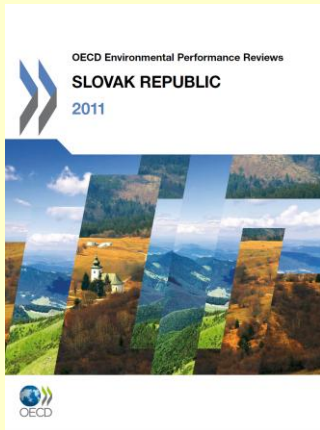
Kvalita vody a poľnohospodárstvo – naplnenie politickej výzvy

Kvalita vody predstavuje dlhodobu jednu z hlavných obáv v environmentálnych prieskumoch verejnej mienky v krajinách OECD. Hlavnou výzvou pre tvorcov politik je pritom aj otázka kvality vody využívanej v poľnohospodárstve, pričom dôležité je zníženie znečistenia vody a zvýšenie jej kvality pre rekreačné a iné účely. Publikácia OECD analyzuje prepojenie poľnohospodárskych politik na kvalitu vody. Pozera sa na aktuálne trendy a projekcie pre oblasť znečistenia vodných zdrojov z poľnohospodárskej činnosti a implikácie pre zmenu klímy, hodnotí náklady a výhody z vplyvu poľnohospodárstva na vodné systémy. V publikácii sú prezentované aj prípadové štúdie z USA, Austrálie, Nového Zélandu, baltického regiónu, Francúzska, Spojeného kráľovstva a Európskej únie. V závere štúdia ponúka krajinám OECD súbor odporúčaní pre zlepšenie kvality poľnohospodárskej vody.

OECD Environment Performance Reviews: Slovak Republic 2011

Hodnotenie environmentálnej výkonnosti Slovenskej republiky 2011

Publikácia je druhým hodnotením environmentálnej výkonnosti SR od nášho vstupu do OECD. Správa za obdobie 2002 - 2010 obsahuje aj kapitolu venovanú vplyvu poľnohospodárstva na životné prostredie v SR. OECD konštatuje výrazný pokles negatívnych vplyvov poľnohospodárstva na životné prostredie po transformácii SR na trhovú ekonomiku v 90. rokoch. Negatívny vplyv sa ďalej zmiernoval vplyvom zmien v sektore a politikách súvisiacich so vstupom SR do EÚ. Výsledkom toho bol pozitívny trend mnohých agro-environmentálnych ukazovateľov (bilancia živín, využívanie závlahovej vody, emisie amoniaku). OECD pre oblasť interferencie pôdohospodárstva a životného prostredia identifikovala odporúčania týkajúce sa podpory dobrovoľných plánov hospodárenia na pôde, v ktorých by environmentálne požiadavky idúce nad rámec národných požiadaviek mohli znamenať získanie doplnkovej podpory, lepšie zacieliť environmentálne výstupy v rámci Programu rozvoja vidieka a iných agro-environmentálnych platieb, urýchliť identifikáciu vlastníkov pôdy a rozvíjať trh s pôdou.

OECD Green Growth Studies: Food and Agriculture

Štúdie OECD k zelenému rastu. Výživa a poľnohospodárstvo.

Sektory poľnohospodárstva a rybného hospodárstva zohrávajú dôležitú úlohu z pohľadu zeleného rastu, predovšetkým v oblasti prechodu na zelené technológie a zníženie odpadu v potravinovom reťazci. Podľa OECD si prechod k zelenému rastu v týchto sektoroch vyžaduje hlavne reformu dotácií škodlivých pre životné prostredie a narušajúcich efektívne využívanie prírodných zdrojov, voľný medzinárodný obchod, zacielenie politik na podporu chudobných a zraniteľných poľnohospodárov, ohodnotenie poskytovania služieb ekosystémov, podporu poľnohospodárskeho výskumu a rozvoja, technológií a praktík prispievajúcich k zvyšovaniu produktivity zdrojov. Hlavnou výzvou je uspokojenie narastajúceho dopytu po potravinách za súčasného minimalizovania environmentálneho a sociálneho tlaku. Zelenší a efektívnejší potravinový reťazec môže významne prispieť k udržateľnému hospodárskemu rastu a potravinovej bezpečnosti a zároveň k zníženiu tlaku na pôdne zdroje a morský rybolov. Štúdia je sektorovou správou k Stratégii zeleného rastu OECD prijatej v roku 2011.